

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

ADMINISTRATIVE LAW FACILITIES OF DEFENCE OF RIGHTS FOR TAXPAYERS

Марченко В.Б.,

к.ю.н., доцент,

доцент кафедри правового регулювання економіки

Київський національний економічний університет

Стаття присвячена дослідженню проблематики адміністративно-правових засобів захисту прав платників податків. Окрема увага приділяється питанням визначення способів захисту прав платників в адміністративному процесі. Звертається увага на дискусійні посилання окремих авторів на цивільне законодавство при виборі способів захисту прав в адміністративному провадженні. Робиться висновок про недоцільність таких посилань, оскільки адміністративно-процесуальне законодавство, хоч і в неявному вигляді, дає можливість вибору належного способу захисту прав платників, суб'єктів адміністративно-правових відносин.

Ключові слова: захист прав платників податків, адміністративно-правові засоби захисту прав, механізм забезпечення прав та законних інтересів платника податків, адміністративне судочинство, способи захисту прав в адміністративному процесі.

Статья посвящена исследованию проблематики административно-правовых средств защиты прав налогоплательщиков. Отдельное внимание уделяется вопросам определения способов защиты прав плательщиков в административном процессе. Обращается внимание на дискуссионные ссылки отдельных авторов на гражданское законодательство при выборе способов защиты прав в административном производстве. Делается вывод о нецелесообразности таких ссылок, поскольку административно-процессуальное законодательство, хотя и в неявном виде, дает возможность выбора надлежащего способа защиты прав плательщиков, субъектов административно-правовых отношений.

Ключевые слова: защита прав налогоплательщиков, административно-правовые средства защиты прав, механизм обеспечения прав и законных интересов налогоплательщика, административное судопроизводство, способы защиты прав в административном процессе.

The article is sanctified to research of range of problems of administrative law facilities of defence of rights for taxpayers. Separate attention is spared to the questions of determination of methods of defence of rights for payers in an administrative process. Attention applies on debatable references of separate authors to the civil legislation at the choice of methods of defence of rights in administrative realization. In opinion of author, application of such analogy looks debatable. And on the other hand, underlines a normative problem in relation to determination of administrative law methods of defence of rights for the subjects of corresponding legal relationships. This legislative problem – one of factors that quite often bring plaintiffs over – taxpayers to electing of incorrect methods of defence of the broken right in a court, as a result of what last, deprived possibility to go out outside lawsuit requirements, refuses in satisfaction of such requirements.

The aim of publication consists in that on the basis of analysis of corresponding legislation of Ukraine, to define normatively-legal principles of administrative law facilities of defence of rights for taxpayers, their range of problems and ways of her decision.

Administrative law facilities are the leading constituent of mechanism of providing of rights for personality in a tax sphere. Administrative law defence of rights, freedoms and legal interests of citizen is determined as an aggregate of applied in the order, well-regulated the norms of administrative law, facilities, sent to realization on that by organs (by public servants), and also persons and citizens of corresponding judicial actions. After a judicial form administrative law facilities of defence of rights for persons in a tax sphere are divided on to the court and extra-judicial.

An administrative legislation, unlike civil, does not contain the direct certain list of facilities of defence of rights for taxpayers, subjects of administrative law relations, that complicates possibilities of defence up to a point, in particular, in courts. However pointing on the methods of defence of rights in an administrative process is contained in Code of the administrative rule-making of Ukraine.

Thus, deciding a question about the choice of method of defence of rights for taxpayers, subjects of administrative law relations in an administrative process hardly it costs to allude to the norms of the article 16 of the Civil code of Ukraine. Such methods of defence of rights, though not in literal expression, however foreseen by an administratively-judicial legislation. At the same time, in perspective codification it costs to foresee direct determination of methods of defence of rights for subjects in administrative realization.

Key words: defence of rights for taxpayers, administrative law facilities of defence of rights, mechanism of providing of rights and legal interests of taxpayer, administrative rule-making, methods of defence of rights in an administrative process.

У деяких адміністративно-правових дослідженнях, зокрема щодо захисту прав платників податків [1], захисту прав юридичної особи в адміністративному провадженні [2], сьогодні в якості нормативної основи наводяться положення статті 16 Цивільного кодексу України, частина 2 якої визначає способи захисту цивільних прав та інтересів. Застосування такої аналогії виглядає дискусійним. А з іншого боку, підкреслює нормативну проблему щодо визначення адміністративно-правових способів захисту прав суб'єктів відповідних правовідносин. Дана законодавча проблема – один із чинників, що нерідко приводять позивачів – платників податків до обрання невірних способів захисту порушеного права в суді, в результаті чого останній, позбавлений можливості вийти за межі позовних вимог, відмовляє в задоволенні таких вимог [3].

Слід відзначити, що питанням адміністративно-правового захисту прав платників податків присвячено чимало досліджень, зокрема, таких авторів, як Бевзенко В.М., Полюхович В.І., Кушнарьова Т.С., Федорчук О.М., Перепелиця М.О., Куцый О.А., Мулявка Д.Г. та ін. Однак, як бачимо, і на рівні теоретичних робіт, і в практичній площині

проблема визначення адміністративно-правових засобів захисту прав платників ще не знайшла свого ефективного вирішення і залишається актуальною.

Мета публікації полягає в тому, щоб на основі аналізу відповідного законодавства України визначити нормативно-правові засади адміністративно-правових засобів захисту прав платників податків, їх проблематику та шляхи її вирішення.

Виклад основного матеріалу доречно почати з підходу щодо розуміння адміністративно-правових засобів взагалі. Тут, на наш погляд, слід погодитись із авторитетною думкою про те, що це не якісь принципово окремі, а загалом відомі, закріплені в понятійному апараті явища правової дійсності, з тією лише особливістю, що вони розглядаються з позицій їх функціонального призначення [4, с. 151], тобто в контексті досягнення результатів адміністративно-правового регулювання у сфері справляння податків. У своїй сукупності та взаємодії адміністративно-правові засоби у сфері справляння податків утворюють певний механізм – механізм адміністративно-правового регулювання сфери справляння податків. У загальному вигляді

в механізмі правового регулювання виділяють три основні ланки [4, с. 150]: 1) юридичні норми як основа правового регулювання; 2) правові відносини, суб'єктивні права та юридичні обов'язки учасників правовідносин; 3) акти реалізації прав і обов'язків.

Специфічні особливості адміністративно-правового регулювання сфери справляння податків відображаються поняттям адміністративно-правового режиму регулювання сфери справляння податків, до числа провідних елементів якого, виходячи із загального визначення [5, с. 266–268], відносяться:

- мета, тобто забезпечення сплати коштів у формі обов'язкових платежів до бюджетів та інших централізованих фондів;

- податкові норми та визначені ними режимні правила поведінки громадян, юридичних осіб, державних органів та їх посадових осіб у сфері справляння податків;

- правовідносини у сфері справляння податків та імперативний метод їх регулювання;

- система наділених відповідними функціональними ролями суб'єктів, включаючи систему контролюючих органів, на які покладено завдання забезпечення мобілізації податків і які наділені відповідними функціями, повноваженнями, правом здійснювати контроль за додержанням режимних правил у сфері справляння податків;

- відповідальність за порушення податкових норм;

- податкові зобов'язання, інші способи адміністративно-правового регулювання (заборони, дозволяння);

- засоби забезпечення податкового зобов'язання, інші особливі адміністративно-правові засоби встановлення і форми виникнення прав та обов'язків у сфері справляння податків.

У податковому праві метод владних розпоряджень є віддзеркаленням фінансово-правового імперативного методу [6, с. 29], тому несе всі сутнісні характерні ознаки останнього. Йдеться, зокрема, про переважання позитивних зобов'язань як форми владних розпоряджень, створюючи які держава тим самим зобов'язує суб'єктів до їх виконання. Імперативність податково-правового регулювання означає неможливість для суб'єктів податкового права в більшості випадків на свій розсуд набувати прав і обов'язків, визначати їх зміст, здійснювати їх або розпоряджатися ними. Конформізм цього регулювання означає необхідність для суб'єктів податкових правовідносин діяти не по своїй волі, а слідувати розпорядженням відповідних актів органів держави. Нерівність цих суб'єктів виявляється в наділенні одних із них юридично владними повноваженнями по відношенню до інших.

Розглядаючи метод адміністративно-правового регулювання у сфері справляння податків, слід враховувати сучасні тенденції його трансформації загалом [5, с. 93–95]. Йдеться, зокрема, про забезпечення рівноцінності громадян як сторони в стосунках із державою, про створення якісно відмінного від колишнього адміністративно-правового режиму регулювання відносин між державою, її органами, посадовими особами і громадянами. Відповідно, традиційний для адміністративного права імперативний метод регулювання істотно доповнюється елементами диспозитивного методу, розширюється сфера використання загальних дозволів. Отже, сучасна трансформація методу адміністративного права засвідчує його змішану природу, тобто органічне поєднання в ньому типових ознак як імперативного, так і диспозитивного методів правового регулювання.

Як відомо, сьогодні активно розвивається правова модель діяльності органів виконавчої влади у формі надання адміністративних (управлінських) послуг громадянам і юридичним особам. Власне в понятті адміністративних послуг йдеться не про виокремлення нового виду відносин між державними органами і приватними особами, а про акцент на виконанні саме обов'язків держави перед

цими особами, спрямованих на юридичне оформлення умов, необхідних для забезпечення належної реалізації ними своїх прав і охоронюваних законом інтересів.

Аналіз поглядів вчених щодо поняття забезпечення прав, свобод, законних інтересів особи, в т.ч. платника податків, показує, що в основу розуміння такого забезпечення покладають такі ознаки, як створення умов (гарантій) для правомірної та неухильної реалізації і захисту прав; сприяння реалізації прав і свобод, їх охорона і захист; створення сприятливих умов, охорона та захист прав [7, с. 272].

За аналогією із забезпеченням законності в державному управлінні [5, с. 349], забезпечення прав особи потребує створення і зміцнення певних гарантій. Гарантіями прав особи в загальному вигляді можна вважати зумовлені закономірностями суспільного розвитку умови, засоби, фактори, що забезпечують дотримання прав особи. Можна виділити загальні й спеціальні гарантії прав особи. До загальних гарантій належать об'єктивні умови суспільного розвитку, серед яких, як правило, виділяють політичні, економічні та ідеологічні умови. До спеціальних гарантій слід віднести:

- стан законодавства, його стабільність і відповідність розвитку відносин у суспільстві, рівень юридичної техніки;

- рівень діяльності з попередження і припинення правопорушень, у тому числі заходів юридичної відповідальності;

- доступність і якість правосуддя;

- ефективність контролю за реалізацією правових актів.

Активне використання наведених гарантій прав особи досягається різними шляхами, проте всі вони передбачають цілеспрямовану діяльність відповідних державних та інших органів і посадових осіб [5, с. 350]. Сукупність завдань, функцій, повноважень, форм, методів і порядку такої діяльності доцільно вважати однією з провідних складових частин системи засобів забезпечення прав особи. Цю складову частину утворюють такі основні групи засобів:

- різні види контрольної діяльності у сфері прав особи з боку державних органів, органів місцевого самоврядування і громадських організацій;

- різні способи реагування державних органів, насамперед органів виконавчої влади, на звернення громадян (пропозиції, заяви і скарги) з метою правової охорони і захисту їхніх прав і свобод;

- здійснення спеціалізованого судового захисту порушених прав і свобод громадян у порядку адміністративного судочинства;

- притягнення до різних видів юридичної відповідальності посадових осіб державних органів за протиправні дії щодо громадян.

Стосовно податкової сфери, де предметом розгляду з точки зору прав особи постають, перш за все, права та законні інтереси платника податків, у літературі сформульовано механізм забезпечення прав та законних інтересів платника податків [7, с. 275]. Цей механізм розглядається як система умов, засобів, способів і методів, що забезпечують реалізацію суб'єктивних можливостей платника податків стосовно застосування охоронних, захисних і відновлюючих заходів органами державної податкової служби, їх посадовими і службовими особами щодо порушених прав та законних інтересів платника податків шляхом застосування матеріальних і процесуальних норм.

Такий механізм містить у собі:

- 1) гарантії здійснення суб'єктивних прав і законних інтересів платників податків;

- 2) систему органів державної податкової служби, їх посадових і службових осіб;

3) юридичні елементи механізму реалізації прав та законних інтересів платників податку;

4) процес практичного втілення можливостей та необхідностей у суспільні відносини, які виникають, розвиваються та зупиняються у сфері оподаткування;

5) умови і фактори, які сприяють функціонуванню такого процесу.

Нормативно-правова основа механізму забезпечення прав та законних інтересів платників податку закріплена в цілій системі законодавчих актів, і насамперед, у Конституції України [8], зокрема в ст. 3, де зафіксовано, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; у ст. 8, яка закріплює, що звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини та громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується; в ст. 13, яка визначає, що держава забезпечує захист усіх суб'єктів власності і господарювання. Безпосередньо положення, що торкаються утвердження, гарантування, забезпечення охорони та захисту прав і свобод громадян та реалізації покладених на них обов'язків, закріплені в розділі II Конституції України.

Правові положення щодо процедури оскарження і опротестування постанови суб'єкта юрисдикційних повноважень, винесеної в справі про адміністративне правопорушення містяться в главі 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення [9]. Спеціальний розділ законодавчого забезпечення прав платників податків складає законодавство про оподаткування. Це, перш за все, Податковий кодекс України [10].

Значну роль у забезпеченні прав та інтересів платників податків відіграють підзаконні нормативно-правові акти відомчого характеру. Це, зокрема, Порядок розгляду звернень та організації особистого прийому громадян у Державній фіскальній службі України та її територіальних органах [11], Порядок оформлення і подання скарг платниками податків та їх розгляду контролюючими органами [12] та інші документи.

Адміністративно-правові засоби є провідною складовою частиною механізму забезпечення прав особи в податковій сфері. Адміністративно-правовий захист прав, свобод та законних інтересів громадянина визначається як сукупність застосовуваних у порядку, врегульованому нормами адміністративного права, засобів, спрямованих на здійснення уповноваженими на те органами (посадовими особами), а також особами та громадянами відповідних процесуальних дій (процедур) [5, с. 380]. Останні спрямовані на припинення незаконного посягання на права, свободи та інтереси громадян; ліквідацію будь-яких перешкод, що виникають при їх здійсненні; визнання або підтвердження, поновлення та примусове і виконання прав, невиконаних або неналежним чином виконаних обов'язків з притягненням винної особи до відповідальності. За процесуальною формою адміністративно-правові засоби захисту прав осіб у податковій сфері можна поділити на судові та позасудові.

Кодекс адміністративного судочинства України [13] визначає правову основу такого елемента механізму забезпечення прав та законних інтересів платників податків, як адміністративне судочинство, завданням якого є захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень із боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів під час здійснення ними владних управ-

лінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень.

Підсумовуючи, слід відзначити, що адміністративне законодавство, на відміну від цивільного, не містить прямого визначеного переліку засобів захисту прав платників податків, суб'єктів адміністративно-правових відносин, що певною мірою ускладнює можливості захисту, зокрема, в судах. Однак вказівки на способи захисту прав в адміністративному процесі містяться в Кодексі адміністративного судочинства України. Так, відповідно до статті 105 Кодексу адміністративний позов може містити вимоги про:

1) скасування або визнання нечинним рішення відповідача – суб'єкта владних повноважень повністю чи окремих його положень;

2) зобов'язання відповідача – суб'єкта владних повноважень прийняти рішення або вчинити певні дії;

3) зобов'язання відповідача – суб'єкта владних повноважень утриматися від вчинення певних дій;

4) стягнення з відповідача – суб'єкта владних повноважень коштів на відшкодування шкоди, завданої його незаконним рішенням, дією або бездіяльністю;

5) виконання зупиненої чи невчиненої дії;

6) встановлення наявності чи відсутності компетенції (повноважень) суб'єкта владних повноважень;

7) примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності.

Слід також враховувати положення статті 162 Кодексу адміністративного судочинства України, відповідно до яких у разі задоволення адміністративного позову суд може прийняти постанову про:

1) визнання протиправними рішення суб'єкта владних повноважень чи окремих його положень, дій чи бездіяльності і про скасування або визнання нечинним рішення чи окремих його положень, про поворот виконання цього рішення чи окремих його положень із зазначенням способу його здійснення;

2) зобов'язання відповідача вчинити певні дії;

3) зобов'язання відповідача утриматися від вчинення певних дій;

4) стягнення з відповідача коштів;

5) тимчасову заборону (зупинення) окремих видів або всієї діяльності об'єднання громадян;

6) примусовий розпуск (ліквідацію) об'єднання громадян;

7) примусове видворення іноземця чи особи без громадянства за межі України;

8) визнання наявності чи відсутності компетенції (повноважень) суб'єкта владних повноважень.

При цьому Суд може прийняти і іншу постанову, яка б гарантувала дотримання і захист прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень із боку суб'єктів владних повноважень.

Таким чином, вирішуючи питання про вибір способу захисту прав платників податків, суб'єктів адміністративно-правових відносин в адміністративному процесі, навряд чи варто посилається на норми статті 16 Цивільного кодексу України. Такі способи захисту прав, хоч і не в буквальному виразі, однак передбачені адміністративно-процесуальним законодавством. Водночас у перспективній кодифікації варто передбачити пряме визначення способів захисту прав суб'єктів в адміністративному провадженні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бевзенко В.М. Захист в адміністративному судочинстві України прав платників податків від дій органів державної податкової служби / В.М. Бевзенко // Адміністративне право і процес [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://aplaw.knu.ua/index.php/item/73-zakhyst-v-administrativnomu-sudochynstvi-ukrayiny-prav-platnykiv-podatkov-vid-diy-orhaniv-derzhavnoyi-podatkovoyi-sluzhby-bevzenko-v-m>.

2. Дорохіна Ю.А. Способи захисту прав юридичної особи в адміністративному провадженні / Ю.А. Дорохін // Держава та регіони, Серія: Право. – 2009. – № 1. – С. 141–175. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://firearticles.com/pravo/188-sposobi-zahistu-prav-yuridichnoyi-osobi-v-admstrativnomu-provazhenn-dorohna-yu-a.html>.

3. Постанова Окружного адміністративного суду м. Києва по справі № 826/15372/16 від 15 червня 2017 року. – Єдиний державний реєстр судових рішень. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/68053489>.

4. Алексеев С.С. Теория права / С.С. Алексеев. – М. : Издательство БЕК, 1993. – 224 с.

5. Адміністративне право України. Академічний курс : підруч. : [у двох томах]. – Том 1 : Загальна частина / ред. колегія : В.Б. Авер'янов (голова) та ін. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. – 592 с.

6. Карасева М.В. Финансовое право : Общая часть : учебник / М.В. Карасева. – М. : Юристъ, 2000. – 256 с.

7. Податкові спори: виникнення, природа, засоби врегулювання: навч. посіб. / С.В. Буряк, П.В. Мельник, Ф.О. Ярошенко та ін.; за заг. ред. С.В. Буряка. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 800 с.

8. Конституція України : від 28 червня 1996 р. // Офіційний портал Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

9. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Кодекс від 07.12.1984 № 8073 // Офіційний портал Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

10. Податковий кодекс України : Кодекс від 02.12.2010 № 2755 // Офіційний портал Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

11. Порядок розгляду звернень та організації особистого прийому громадян у Державній фіскальній службі України та її територіальних органах : Наказ Міністерства фінансів України від 02.03.2015 № 271 // Офіційний портал Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0484-15>.

12. Порядок оформлення і подання скарг платниками податків та їх розгляду контролюючими органами : Наказ Міністерства фінансів України від 21.10.2015 № 916 // Офіційний портал Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1617-15>.

13. Кодекс адміністративного судочинства України : Кодекс від 06.07.2005 № 2747 // Офіційний портал Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

УДК 342.591

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДИТИНИ

THE SOME ASPECTS OF INTERACTION OF GOVERNMENT AUTHORITIES AND LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES IN THE SECTOR OF THE ENFORCEMENT OF THE RIGHTS OF THE CHILD

Навроцький О.О.,

к.е.н., доцент кафедри

економіки та менеджменту економічного факультету,

аспірант юридичного факультету

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Стаття присвячена дослідженню окремих питань взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення прав дитини на прикладі Уповноваженого Президента України з прав дитини з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування. Визначено недоліки правової бази, що регулює функціонування інституції Уповноваженого Президента України з прав дитини, та запропоновано шляхи їх вирішення шляхом ліквідації чинного інституту Уповноваженого Президента України з прав дитини та створення інституту Державного Уповноваженого з прав дитини та його регіональних представників.

Ключові слова: права дитини, забезпечення прав дитини, дитячий омбудсмен.

Статья посвящена исследованию отдельных аспектов взаимодействия органов государственной власти и органов местного самоуправления в сфере обеспечения прав ребёнка на примере Уполномоченного Президента Украины по правам ребёнка с местными государственными администрациями и органами местного самоуправления. Определены недостатки правовой базы, на основании которой Уполномоченный Президента Украины по правам ребёнка осуществляет свою деятельность, и предложены пути их разрешения путём ликвидации интитуции Уполномоченного Президента Украины по правам ребёнка и созданию интитуции Государственного уполномоченного по правам ребёнка и его региональных представителей.

Ключевые слова: права ребёнка, обеспечение прав ребёнка, детский омбудсмен.

The article is devoted to the study of certain aspects of the interaction of state authorities and local self-government bodies in the sphere of ensuring the rights of the child on the example of the Authorized President of Ukraine on the rights of the child with local state administrations and local self-government bodies. Deficiencies of the legal framework on the basis of which the Representative of the President of Ukraine on the rights of the child carries out his activities and proposed ways to resolve them through the liquidation of the institution of the Commissioner President of Ukraine on the rights of the child and the establishment of the institution of the State Commissioner for the Rights of the Child and its regional representatives.

In order to determine and establish how any authorities interact with each other on a particular issue, it is necessary to determine the concept and meaningful content of their competence, which plays a key role in the study of the activities of the authorities, because in legal science, scientific views. There are significant differences regarding this issue, despite the fact that the issues of competence in various fields of knowledge have been studied by scientists for quite some time. In solving a specific task, performing functions in a particular sphere, the state determines the sufficient and necessary competence of its bodies, which finds its manifestation in the legislative plane, through which the realization of the functions of the state. The term «competence» in theoretical science is sufficiently researched and defined, but despite this, contradictory (as there are different scientific opinions regarding its terminological content).

Consideration of separate issues of cooperation between public authorities and local self-government in the sphere of child rights protection for today is very relevant given that this sphere is being accumulated not only within the framework of the functioning of public administration